

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. IX. Vtrum fictio impediat effectum Sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

attritio addit, baptismus potest delere omnem culpam & poenam, etiam culpam venialem ad quam illa saltem virtualiter se extendit. Adde quod cum iuxta dicenda tractatu de poenitentia quaest. 87. art. 1. dub. 1. possit dari attritio virtualis, ea sufficit ad iustificationem per Sacramentum baptismi acquirendam, si sese extendat ad omnia peccata mortalia.

Ex his refutatur sententia quæ à quibusdam tribuitur Cano relectione de poenitentia parte 3. §. altera quoque attritio est, scilicet ad effectum baptismi per se requiri veram attritionem; ex accidenti tamen ob inuincibilem ignoranciam sufficere existimatam bona fide. quæ sententia falsa est, quia bona fides non supplet defectum medijs necessarijs, vt dictum est. id tamen non videtur ea parte docere, sed aliquid simile insinuare parte 5. eiusdem relectionis post medium §. tertio de attritio.

Refutari etiam potest sententia quæ asserit timorem ortum ex metu infamiae apud homines, vel amissionis honorum sufficere, vt baptismus suum effectum fortitatur.

1. quia talis dolor de peccato est naturalis.
2. quia potest esse malus, cum ex tali motu possit aliquis dolere de re aliquā in honesta. nam homines huius seculi facile solent moueri ad negligenda bona opera timore alicuius nota incurrendæ apud homines, vel ne principi displiceant, &c. propter quæ talis dolor dicitur mundanus, qui non sufficit ad fructum baptismi recipiendum, sed requiritur dolor ex motu aliquo supernaturali, vt quia peccatum excludit à gloria cælesti, quia propter illud homo æternis incendijs adducitur &c.

Ex his, & peculiariter ex locis D. Thom. citatis, etiam satis patet dominem infectum mortali legitime accedere ad baptismum ita vt non peccet, si accedat cum attritione supernaturali à nobis descripta, etiam cognita tali.

Contra primam conclusionem obijciunt 1. Trident. sess. 6. cap. 6. inter alias dispositiones ad iustificationem etiam per baptismum acquirendam necessarias, reponit dilectionem, quæ Christus, tanquam omnis iustitiæ fons diligitur, hac autem dilectio est amor Dei super omnia, & odium peccati eiusque detestatio est contritio; igitur vt quis per baptismum iustificetur requiritur contritio & quidem à parte rei existens, iuxta primam sententiam.

Aliqui negant maiorem, quamuis enim dilectionem, de qua Concilium, censeant esse actum charitatis & dilectionem super omnia, existimant tamen eam non esse necessariam, quia non omnes actus eo loco descripti necessarij debent præueniri formaliter ante iustificationem: censeant ergo Trident. enumerat actus sufficientes ad iustificationem, qui tamen non omnes sint necessarij, neque semper omnes formaliter inueniuntur in conuersione & iustificatione adulci. quæ sententia placet quidem quatenus censet non omnes actus à Concilio enumeratos esse necessarios, quod docent varij in materia de iustificatione; non tamen placet, quatenus censet dilectionem, de qua agit Concilium necessarij esse dilectionem Dei super omnia & actum charitatis, cum Concilium videatur in genere intelligendum de amore, qui possit esse actus charitatis vel spei, & similiter de odio peccati.

Ad argumentum ergo in forma Resp. negando

minorem vniuersaliter sumptam, quia dilectio & odium, de quo agit Concil. Trident. potest esse vel actus charitatis, vel actus spei, ac debet quidem esse perfectus actus charitatis, vt aliquis extra Sacramentum iustificetur, vt verò consequatur iustificationem in Sacramento, sufficit amor & odium ex virtute spei procedens, & attritio.

Obijciunt 2. ad deletionem peccati mortalis ex rei natura requiri contritionem.

Resp. distinguendo, si enim ita intelligatur requiri contritio vt peccatum sine illa nullo modo remitti possit, negatur. nam ostendi non potest Deum non posse condonare peccatum & gratiam homini infundere nullo intercedente voluntatis actu in homine, & multò minus ostendi potest perfectissimam illam voluntatis dispositionem omnimodà necessitate requiri. si verò intelligatur contritionem esse aliquo modo necessariam iuxta diuinam dispositionem, verum quidem est; nihilominus potest Deus instituire aliqua faciliora media per quæ homo cum inferiori dispositione eidem reconcilietur, eaque re ipsa instituit saltem in nouo testamento.

Hinc & illud soluitur argumentum, peccatum repugnat Deo summè bono; ergo vt remittatur oportet hominem conuerti ad Deum vt summè bonum, quod non fit sine actu contritionis saltem virtuali.

Respondetur enim negando consequentiam, si consequens intelligatur de conuersione actuali se habente per modum dispositionis, cum Deus possit esse contentus inferiori retractatione peccati vt illud per Sacramentum remittatur; esse autem contentum, patet ex dictis.

Obijciunt 3. D. Thom. quæst. præcedenti art. 6 ad 3. docet in peccatoribus ad baptismum requiri interioris poenitentiae virtutem; & quæst. 86. art. 2. docet peccata actualia in baptismo non remitti sine actuali immutatione voluntatis, quod fit per poenitentiam; quibus locis agens de actu virtutis poenitentiae non potest alium intelligere quam contritionem.

Resp. ex dictis satis constare D. Thom. sentire ad remissionem peccati mortalis per baptismum consequendam, non requiri contritionem; neque illud ex locis in argumento citatis sufficienter ostenditur, quia per poenitentiam in illis non intelligit determinatè contritionem, sed aliquam voluntatis retractationem, quod sufficit ad solutionem argumentorum, vt consideranti patet.

ARTICVLVS IX.

Vtrum fictio impediat effectum Sacramenti?

NOTANDVM ex responsione ad 3. aliquem dici fictum qui demonstrat se velle quod non vult; fictio autem quod ad præsentem materiam attinet, potest esse vel circa substantiam Sacramenti, vel circa eius effectum. hic non agitur de ea quæ versatur circa substantiam, quia talis fictio planè obstat validitati Sacramenti, sed intelligitur de fictione quæ est circa effectum Sacramenti, supposita eius substantiæ, de qua queritur num impediat effectum baptismi, scilicet gratiæ infusionem & remissionem peccatorum?

Respondet autem impedire, quia vt baptismus suum effectum conferat in adulto certas requirit

E e dispositio-

Explicatur
Trid.

Obiectio 2.

Resp.

Soluitur
incidenter
aliud argu-
mentum.

Licet p. m.
repugnet
Deo summe
bono, ta-
men potest
esse contes-
tus retra-
ctatione,
quæ fit in-
terior con-
tritione.
Obiectio 3.
D. Thom.

Resp.

Explicatur
mès D. Th.

Quis dicitur
fictus.

Fictio circa
substantiam
inualidat
Sacramen-
tum.

Resp. D.
Thom.

13.
Duobus
modis po-
test quis
accedere
ad Sacra-
mentum
indisposi-
tus.

dispositiones, vt patet ex dictis; ergo qui accedit indispositus, non potest effectum Sacramenti recipere, seu iustificari per baptismum.

Notandum verb. 1. quod licet D. Thom. solum videatur agere de fictione, quæ est peccatum, quæ solet dici indispositio seu fictio positua, conclusio tamen vera sit etiam de fictione seu indispositione negatiua. duobus enim modis potest aliquis accedere ad Sacramentum indispositus ad eiusdem effectum recipiendum. 1. per nudam carentiam legitimæ dispositionis necessariæ ad huiusmodi effectum recipiendum; vt si quis accedat sine fide, sine sufficiente dolore ad consequendam remissionem peccatorum, quantumvis in eo culpa vacet, dicitur indispositus accedere ad Sacramentum. 2. per actualement dispositionem repugnantem infusioni gratiæ, vt si quis in receptione Sacramenti peccet mortaliter, aduertens se esse in statu peccati mortalis, & sciens ad peccati remissionem etiam in Sacramento acquirendam exigi aliquem illiusmodi dolorem, & sine huiusmodi dolore accedens, vel accedens inherendo effectui mortaliter malo. Argumentum supra factum ostendit vtramque fictionem impedire effectum baptismi.

Confir. non solum per indispositionem posituam ponitur obex effectui Sacramenti, sed etiam per carentiam legitimæ dispositionis; sicut si causa naturalis requirat in passo certam dispositionem ad producendum effectum, non solum impeditur per contrariam dispositionem subiecto inexistente, sed etiam per carentiam requisitam. immo, formaliter loquendo, contraria dispositio eatenus impedit productionem effectus, quatenus impedit quo minus inueniatur dispositio requisita ad eiusdem effectus introductionem.

Notandum 2. quod licet indispositio positua materialiter ad varias peccatorum species possit pertinere, formaliter tamen in ratione indispositionis sit vnus speciei, quæ in hoc consistit quod grauis irreuerentia Sacramento irrogetur, ponendo voluntariè obicem receptioni effectus eiusdem Sacramenti, quamvis materialiter id interdum fiat per infidelitatem posituam, vel voluntarium neglectum notitiæ rerum necessariarum ad salutem, interdum per voluntatem adhaerendi certo peccato &c. vnde qui ita accedit ad Sacramentum aliquando committit duo peccata mortalia, vnum sacrilegij, alterum quod petitur ex proprio obiecto peccati quod committit concomitanter in receptione Sacramenti.

Hic queri posset num fictio impediens infusionem gratiæ in baptismo, etiam impedit infusionem fidei, sed alibi ea de re commodior est disputandi locus, 2. 2. quæst. 4. vel 5.

ARTICVLVS X.

Virum fictione recedente baptismus suum effectum consequatur?

Resp. affir. **A**FFIRMAT; intelligit autem de effectu gratiæ & remissionis peccatorum.

D V B I V M I.

Virum baptismus, qui propter impedimentum non habuit suum effectum, cum poneretur eius substantia, possit postmodum eundem conferre?

VIDETVR quod nunquam illum consequatur, seu quod homo, qui non est consecutus gratiam iustificantem, dum baptismum recipit, illam ratione baptismi nunquam sit recepturus; quia cum baptismus totam vim suam obtineat ex alterius voluntate, non potest asseri aliquid illi conuenire, nisi cognoscatur conuenire ex principiis quibus constare potest, & solet de voluntate instituentis Sacramenta; ex illis autem principiis non potest nobis vllō modo constare baptismum, qui non habuit effectum gratiæ cum re ipsa poneretur, postmodum illum consequi posse. nam ex Scriptura, Concilijs & sensu Ecclesiæ id nullo modo constare potest.

Dices Doctores communiter ita sentire, quorum sensus aliquo modo dici potest Ecclesiæ.

Resp. hoc dici non posse, quia Ecclesiæ non declarat se ita adherere Doctorum sententiæ, vt illam proponat tanquam certam, sed relinquit ipsis Doctoribus examinandam, & proinde ij qui partem affirmatiuam tuerentur, non possunt ex sensu Ecclesiæ aliquid subsidium habere.

Obicies rationem factam ostendere quidem non ita esse certum baptismum reuiscere, vt contrarium sit planè improbabile, non tamen ostendere non esse probabilius, cum ad hoc sufficiant rationes seu congruentiæ, quæ suadeant esse conuenientius & probabilius quod Christus ita instituerit baptismum, vt si forte suum effectum habere non posset dum eius substantia poneretur, sublato impedimento illum consequeretur & reuisceret; huiusmodi autem rationes suppetunt. 1. decet Sacramentum, quod est viuum opus Christi, non ita impediri per indispositionem recipientis quin sublato impedimento vim suam exerat. 2. peccatum originale & actuale mortale commissum ante baptismum conuenienter debet habere causam, à qua per se ex opere operato deleatur, & non tantum indirecè & ex consequenti; si autem non reuiscat baptismus & non possit conferre effectum, quo fuit priuatus dum poneretur, interdum originale & mortale ante baptismum commissum non habebit causam per se.

Sed dicendum videtur hæc non sufficere, vt vis aliqua Sacramentis tribuatur, nisi ex certiori principio deducatur hanc virtutem ex Christi institutione baptismi conuenire.

Confir. non obstantibus rationibus allatis constat Christum sine vlla indecentia potuisse talem virtutem baptismi non conferre; ergo non est quod propter illas huiusmodi virtutem baptismi tribuamus, præsertim cum ex alia parte baptismi reuiscencia non videatur posse explicari, quin admittantur aliqua minus cōsentanea ijs quæ communiter in Philosophia sunt recepta, & ijs